

Lärartjänster i folkhögskolan 2018

INNEHÅLL

Bakgrund och metod	5
Statistik för lärartjänster	6
Helårstjänster på allmän kurs.....	6
Helårstjänster på särskilda kurser	6
Förändringar över tid	6
Helårstjänster per tusen deltagarveckor	7
Lärartäthet per kurstyp	8
Helårsstuderande per helårstjänst	8
Tjänstefördelning utifrån finansiering	9
Övriga pedagogiska tjänster	10
Helårstjänster och helårsstuderande per län	11

SAMMANFATTNING

Antalet lärare i folkhögskolan fortsätter växa. Mellan 2017 och 2018 har det ökat med 10 procent från 2 738 helårstjänster till 3 022 helårstjänster, inklusive förstärkta insatser. Ökningen är en följd av den utökade mängd deltagarplatser under senare år.

Totalt är medeltal för lärartätheten på samma nivå som föregående år: 2,1 helårstjänster per tusen deltagarveckor.

Allmän kurs har en något högre lärartäthet än särskild kurs.

I snitt undervisar en folkhögskollärare 11 helårsdeltagare vilket är samma siffra som 2017, i detta räknas även förstärkta insatser och språkstöd in. Jämförelsevis så har gymnasieskolan en elev mindre per lärare. Jämför man särskilt med gymnasiefriskolor är elevantalet där istället högre och ligger på 14 elever per lärare.

Insamlingen innehåller även statistik för ideella lärare samt rektorer, studie- och yrkesvägledare och kuratorer.

Bakgrund och metod

Folkbildningsrådet samlar varje år in uppgiften om antalet helårstjänster vid folkhögskolorna inom den statsbidragsberättigade verksamheten. Syftet är att mäta de pedagogiska resurser skolorna avsätter för att uppnå målen med statsbidraget.

Ett grundvillkor för statsbidrag sedan 2012 är att folkhögskolan ska redovisa en lärartäthet som motsvarar lägst 1,8 helårstjänster per 1 000 rapporterade deltagarveckor. Det är exklusive tjänster som finansieras med förstärkningsbidrag respektive språkstöd.

I underlaget för helårstjänsterna räknas:

- All lärartjänstgöring inom verksamhet som rapporteras inom folkbildningsanslaget¹
- Undervisning, som fullgörs av rektor eller annan personal som inte är lärare.
- Timanställningar och deltidsanställningar som lärare, omräknat till årstjänster på heltid.

Sedan 2016 års insamling följer Folkbildningsrådet också upp omfattningen av ideellt oavlönade lärartjänster, antalet rektorer, tillgång till kurator samt tillgång till studie- och yrkesvägledare.

Sammanlagt användes lärarresurser motsvarande 3 022 helårstjänster under kalenderår 2018, inklusive förstärkta insatser. För 2017 var motsvarande siffra 2 738. Ökningen är en anpassning till de utökade deltagarplatser som folkhögskolan tilldelats i omgångar sedan 2014. 2018 tillfördes 5 000 nya platser inom allmän och särskild kurs utöver de tidigare 3 000 extra platserna till folkhögskolorna.

¹ exklusive extra lärartäthet finansierad av förstärkningsbidraget, språkstöd samt av Myndigheten för Yrkehögskolan (MYH), lärartjänster inom Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF), Etableringskurs, Svenska från dag ett
© Folkbildningsrådet 2019

Statistik för lärartjänster

Helårstjänster på allmän kurs

Verksamhet i allmän kurs bedrevs totalt med 1 488 helårstjänster. 405 helårstjänster, vilket motsvarar 27 procent, utgjorde pedagogiska insatser med förstärkningsbidrag i verksamhet med deltagare med funktionsnedsättning och utrikesfödda med brister i svenska språket.

I allmän kurs rapporterades 28 procent av deltagarna ha en funktionsnedsättning, dyslexi inräknad. Av deltagarna var 46 procent utrikes födda.

Helårstjänster på särskilda kurser

De särskilda kurserna bedrevs med 1 370 helårstjänster totalt. Av dessa finansierades 170 helårstjänster med förstärkningsbidrag eller språkligt stöd, det motsvarar 12 procent av de totala lärarinsatserna inom kursstypen.

Tabell 1 Antal helårstjänster 2018 i allmän, särskild, kort kurs och tolkutbildning

	Allmän kurs	Särskild kurs	Korta kurser	Tolk- utbildning	Totalt
Exkl. förstärkta insatser	1 083	1 201	113	27	2 423
Förstärkningsbidrag	300	149	20	0	469
Språkschablon	105	21	4	0	130
Totalt	1 488	1 370	137	27	3 022

Förändringar över tid

Antalet helårstjänster har ökat varje år under en femårsperiod med undantag för en liten minskning mellan 2014 och 2015. Den största ökningen (10 procent) skedde mellan 2017 och 2018.

Tabell 2 Helårstjänster 2013-2018

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Utan förstärkta insatser	2 009	2 051	2 041	2 080	2 214	2 396
Procentuell förändring mot föregående år		2%	0%	2%	6%	8%
Med förstärkta insatser	2 444	2 550	2 542	2 634	2 738	3 022
Procentuell förändring mot föregående år		4%	0%	4%	4%	10%

Helårstjänster per tusen deltagarveckor

Folkbildningsrådet använder helårstjänster per tusen deltagarveckor som ett mått på lärartäthet. Vi mäter på så sätt lärarinsatser i relation till genomförda deltagarveckor. En skola som rapporterat 7 000 deltagarveckor inom folkbildningsanslaget och har haft 14 helårstjänster för ändamålet (exklusive förstärkta insatser) har alltså lärartätheten 2,0.

Totalt för riket är medeltal för lärartätheten 2,1 helårstjänster per tusen deltagarveckor 2018. Det är på samma nivå som föregående år.

Helårstjänsterna ligger i ett spann mellan 1,3 och 4,0 för de 155 folkhögskolorna. Fem skolor låg innan justeringar under 1,75 och 150 skolor över.² Ett lägre antal skolor låg under eller nära riktvärdet mot föregående år vilket tyder på att utökningen av deltagarplatser följs av nyrekrytering av lärare.

Tabell 3 Spridning i antal skolor

Spann	2016	2017	2018
0,80 - 1,75	13	7	5
1,76 - 1,80	9	32	16
1,81 - 2,00	52	39	63
2,01 - 2,50	61	54	53
2,51 - 3,00	15	16	13
3,01 - 3,50	2	5	4
Fler	2	1	1
Summa	154	154	155

² Not. Ett antal skolors värden för lärartäthet har efterjusterats genom omföring av tjänster inom förstärkningsbidrag till ordinarie tjänster.

Lärartäthet per kurstyp

Insamlingen av 2018 års lärartjänster i allmän, särskild och kort kurs fördelades på följande sätt:

Tabell 7 Helårstjänst per 1 000 deltagarveckor

	Allmän	Särskild	Kortkurs
medel	2,2	2,1	2,5
min	1,2	0,8	0,0
max	5,3	7,2	47,1

Not. Tjänster finansierade med förstärkningsbidrag och språkligt stöd är exkluderade. Det extrema maxvärdet för korta kurser uppstår i kurser med mycket få deltagare.

Allmän kurs har en något högre lärartäthet än särskild kurs.

Maxvärdet 7,2 i särskild kurs står Scouternas folkhögskola för, de har ett relativt lågt antal deltagarveckor men ett högt antal helårstjänster. Närmast därefter kommer Bollnäs folkhögskola med 4,0 helårstjänster per tusen deltagarveckor.

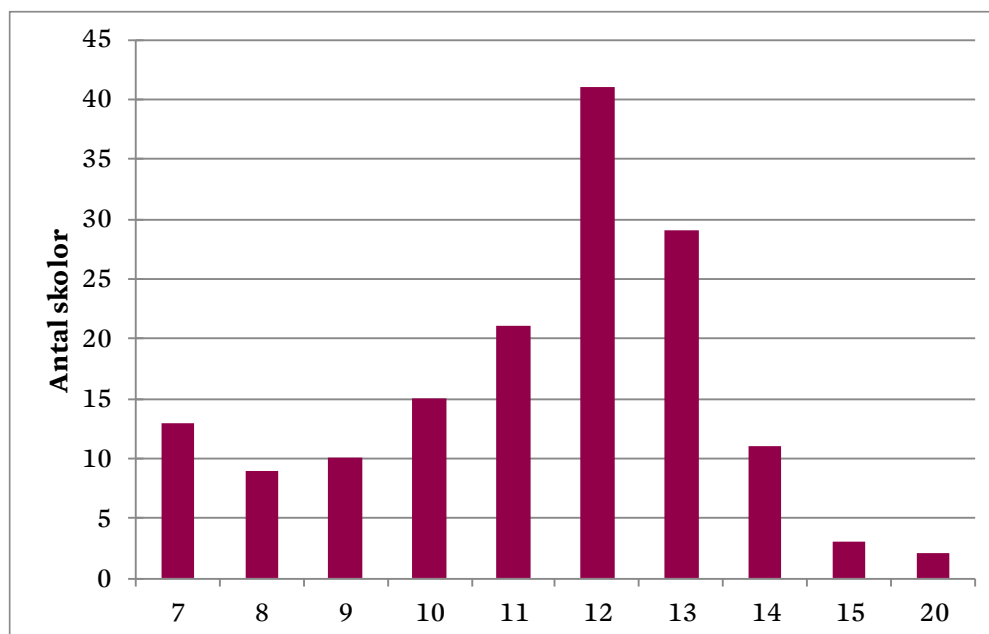
Helårsstuderande per helårstjänst

Antal helårsstuderande beräknas genom att antal inrapporterade deltagarveckor delas med längden på helårsstudier. Helårsstudier beräknas pågå i 35 veckor. Antalet helårsstuderande delas därefter med antal inrapporterade helårstjänster, inklusive förstärkta insatser. Resultatet blir antal helårsstuderande per helårstjänst.

Värdena för helårsdeltagare per lärartjänst spänner från fem och upp till sexton. I snitt undervisar en folkhögskollärare 11 helårsdeltagare, vilket är på samma nivå som 2017. Samtidigt ökar antalet skolor som har 12-13 helårsstuderande per helårstjänst med 11 procentenheter. Det något större antalet skolor med den större deltagargruppen kan ses som ett tecken på att lärarekryteringen i de skolorna inte helt hunnit med utökningen av studieplatser.

I gymnasieskolan har antal elever per heltidstjänst ökat till att vara 11,9³. I jämförelse med gymnasiefriskolor är elevantalet högre och ligger på 14,4 elever per lärare.

Diagram 1 Helårsstuderande per helårstjänst 2018



Tjänstefördelning utifrån finansiering

Lärartjänster avlönade av skolan utgör i medeltal 89 procent per skola, lärare avlönade av samverkanspart ligger på 10 procent och ideella lärare utan lön 4 procent.

Tabell 4 Finansiering av tjänster

Andel av värden (%)	medel	max	min
Lärartjänster avlönade av skolan	89	100	1
Lärartjänster avlönade av samverkanspart	10	75	1
Ideella ledare/ lärare	4	10	1

³ Källa: Skolverket Tabell 4A

Övriga pedagogiska tjänster

I medeltal finns 1,2 rektor, 0,3 studie- och yrkesvägledare och 0,5 kurator per skola.

Tabell 5 Helårstjänster utöver lärartjänster

	Rektor	SYV	Kurator
medel	1,2	0,3	0,5
max	3,0	1,3	2,0
min	0,4	0,0	0,0

Folkhögskolorna Väddö/Södertörn delar rektorstjänst och svarar för minimivärdet. Ålsta folkhögskola som är skolan med flest rektorer eftersom de har rektorer på tre verksamhetsorter: Fränsta, Sundsvall och Härnösand.

Tabell 6 Tjänster (%) spridning i antal skolor

Skolor	Andel			Antal		
	Rektor	SYV	Kurator	Rektor	SYV	Kurator
0% - 25%	0%	56%	34%	0	84	51
26% - 50%	3%	33%	36%	4	49	55
51% - 75%	4%	2%	11%	6	3	16
76% - 100%	61%	9%	17%	94	13	26
Fler	33%	1%	3%	51	1	4
Antal skolor	100%	100%	100%	155	150	152

- 145 skolor använder mer än 75 procents rektorstjänst
- 66 skolor använder mer än 25 procents studie- och yrkesvägledartjänst
- 46 skolor använder mer än 50 procents kuratorstjänst.

Helårstjänster och helårsstuderande per län

Totalt för riket är lärartätheten 2,1. Högst lärartäthet finns i Uppsala (2,9) och Gotland (2,5).

Tabell 7 Helårstjänster och helårsstuderande per län

Länskod	Län	Helårstjänst per tusen deltagarveckor (exkl. förstärkta insatser)	Helårsstuderande per helårstjänst inkl. förstärkning
01	Stockholms län	2,0	11,6
03	Uppsala län	2,9	8,7
04	Södermanlands län	2,3	10,7
05	Östergötlands län	2,0	12,6
06	Jönköpings län	2,1	11,6
07	Kronobergs län	2,4	10,5
08	Kalmar län	2,5	8,7
09	Gotland	2,5	10,6
10	Blekinge län	2,3	10,2
12	Region Skåne	1,9	12,2
13	Hallands län	2,3	8,2
14	Västra Götaland	2,0	10,9
17	Värmlands län	1,9	10,2
18	Örebro län	2,3	9,1
19	Västmanlands län	2,1	12,2
20	Dalarnas län	2,3	9,5
21	Gävleborgs län	2,5	10,7
22	Västernorrlands län	2,1	9,7
23	Jämtlands län	2,2	12,1
24	Västerbottens län	2,2	9,4
25	Norrbottnens län	2,0	9,7
RIKET		2,1	10,8

Not. Helårstjänster beräknas utan förstärkta insatser och språkstöd, helårsstuderande beräknas med för att vara jämförbar med andra skolformer.

Uppsala, Kalmar och Halland har färre än 9 deltagare per helårstjänst, förstärkta insatser inräknade. Flest deltagare per helårstjänst finns i Östergötland, Skåne, Västmanland och Jämtland. Samtliga har mer än 12 deltagare per helårstjänst.

